

Biblický pohľad na vzkriesenie a život po smrti

(Mgr. Natália Kacianová, PhD.)

Pohľad na vzkriesenie a život po smrti v Starej Zmluve

Zmienky o vzkriesení sa v Starej Zmluve vyskytujú iba zriedkavo. Najčastejšie sa spájajú s predstavou vzkriesenia tela, ktoré povstane z prachu, pričom pôjde o to isté telo, aké sme mali počas života.¹ Túto predstavu nachádzame napríklad u Jóba: „Ja viem, že môj Vykupiteľ žije a nakoniec sa postaví nad prachom. I napriek tomu, že moja koža bude rozrušená, ja v svojom tele uzriem Boha...“ (Job 19: 25,26), ako aj proroka Izaiáša: „Tvoji mŕtvi budú žiť, mŕtve telá vstanú, precitnú a jasať budú tí, čo bývajú v prachu...“ (Iz 26: 19).

Spočiatku sa vzkriesenie spájalo s predstavou znovuzrodenia sa celého národa: „Ajhľa, ja otvorím vaše hroby a vyvediem vás z vašich hrobov ako svoj ľud...“ (Ez 37:1-14). Predstava individuálneho vzkriesenia sa vyvíja až neskôr v súvislosti s problémom teodiceí. Vzkriesenie je odmenou verných a spravodlivých, pričom nespravodliví budú potrestaní a zatratení. Prorok Daniel to vyjadruje nasledovne: „Mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa prebudia, jedni na večný život, druhí na hanbu a večné zavrhnutie.“ Vzkriesenie nevylučuje vzkriesenie bezbožných, ale tí neuniknú neblahým dôsledkom svojich hriešnych skutkov.²

Zmienky o vzkriesení nachádzame aj v niektorých žalmoch. „Lebo ma neponecháš v ríši smrti a svojmu zbožnému nedáš vidieť jamu“ (Ž 16:10). Žalm 49 jasne poukazuje, že smrti neuniknú ani múdri, ani blázniví, avšak tí, ktorí sa obracajú na Boha, budú z moci podsvetia zachránení (49:11-16).

V intertestamentálnom období sa myšlienka vzkriesenia dostáva čoraz viac do popredia, ale ani v tomto období nie sú židia v pohľade na vzkriesenie

¹ Na rozdiel od židov Gréci verili, že telo nebude vzkriesené, iba duša, ktorej jedinej pripisovali nesmrteľnosť.

² Morris, L. L., "Resurrection," in *New Bible Dictionary*, ed. I. H. Marshall and A. R. Millard (Leicester: Inter-Varsity Press, 1996), 1010.

jednotní. Ešte aj v čase Kristovho pôsobenia na zemi sa niektoré židovské skupiny rozchádzajú práve v názoroch na vzkriesenie.³

Pohľad na vzkriesenie a život po smrti v Novej Zmluve

Centrálnou pre Novú Zmluvu je vzkriesenie Božieho Syna Ježiša Krista.⁴ Vzkriesenie a spoločenstvo so vzkriesením Kristom je hlavným odkazom krstu aj Večere Pánovej. Krst sa symbolicky prirovnáva k smrti a vzkrieseniu s Kristom (Kol 2:12, R 6:3-5). Aj keď pri Večeri Pánovej podobnú súvislosť v biblických textoch nenachádzame, jej slávenie v ranej cirkvi bolo zaužívané v deň vzkriesenia Pána, v nedeľu.

Zmienka o prázdnom hrobe Ježiša sa nachádza vo všetkých 4 evanjeliách (Mk 16:1-8, Mt 28:11-15, Lk 24:1-12, J 20:11-18). Zjavenia sa vzkrieseného Krista hrajú strategickú úlohu pri šírení evanjelia (Mt 28:9-10, Lk 24:34, J 21:1-2, Sk 2:32, 1Kor 15:5-11 atď.)

Kristove vzkriesenie je zároveň predpokladom vzkriesenia všetkých veriacich. Sám Ježiš povedal: „Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo mňa bude žiť, aj keď by umrel, a nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa.“ (J 11:25-26). Ježiš niekoľkokrát opakuje, že v posledný deň vzkriesi všetkých veriacich (J 6:32-59). Apoštol Pavel tiež zdôrazňuje, že tak ako v Adamovi všetci umierajú, v Kristu budú všetci žiť (1Kor 15:21n, 1Tes 4:14). Vzkriesenie Ježiša Krista prináša dôsledky pre celé ľudstvo, pretože Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých (Lk 20:36n). A tak i napriek tomu, že všetci budú vzkriesení, jedni budú vzkriesení k životu, druhí k odsúdeniu (J 5:28-29, Zj 20:4-6).

K otázke vzkriesenia tela apoštol Pavel hovorí, že vzkriesené bude telo duchovné, pretože tak ako je telo telesné, tak je aj duchovné (1Kor 15:42n). Keďže sa pri vzkriesení budeme podobat' na Krista, aj naše telá budú ako „jeho oslávené“ (F 3:21). Biblické správy o zjavovaní sa vzkrieseného Krista učeníkom nám naznačujú, že jeho vzkriesené telo bolo aj poznateľné aj nie (Mt 28:9, J 20:19, Lk 24:16). Vo vzkriesenom tele sa zjavil uprostred zatvorenej

³ Farizeji verili vo vzkriesenie (Sk 23:8), saduceji nie (Mt 22:23, Sk 23:8)

⁴ Pre bližšie informácie pozri *New Bible Dictionary*, 1010

izby, či nečakane zmizol spred očí tých, ktorí boli na ceste do Emaus (J 20:19, Lk 24:31). Na druhej strane učeníkom ukázal svoje ruky a bok a spolu s nimi jedol (J 20:19, Lk 24:41-43). Z tela, ktoré máme, sa v budúcnosti „vystaňujeme“, aby sme prebývali s Pánom v tele, ktoré je nové, slávne, mocné a neporušiteľné (2Kor 5:1-9, 1Kor 15:42n).

Vzkriesenie je pre kresťanov strategickým článkom ich viery, pretože ak by nebolo, márna by bola aj naša viera (1Kor 15:12-19). Otázkam vzkriesenia, jeho dôvodom, poriadku, spôsobu a času sa apoštol Pavel podrobne venuje v prvom liste do Korintu v 15. kapitole.

V Novej Zmluve nachádzame aj niekoľko zmienok o živote po smrti, ktorý tiež Stará Zmluva predpokladá, ale rozsiahlejšie sa mu nevenuje. Najpodrobnejšie sa mu venuje Evanjelium podľa Jána a Prvý list Jánov. Večný život je tu opísaný ako spoločenstvo s Bohom cez jeho Syna Ježiša Krista: „A to je večný život, aby poznali Teba, jediného pravého Boha, a ktorého si poslal, Ježiša Krista“ (J 17:3). Ten, komu toto spoločenstvo chýba, je stratený a zatratený, pričom tí, ktorí ho cez vieru majú, sú spasení a nikdy nezahynú (J 3:15-18, 36, 5:24).

Večný život sa v Novej Zmluve spája aj s „narodením sa z Boha“ alebo „znovuzrozením“ (J 1:13, 3:3). Rovnako sa používa aj na opísanie nového života v Kristu, tzv. duchovné vzkriesenie. Veriaci je už „vzkriesený s Kristom“ (Kol 3:1) a prešiel zo smrti do života (R 6:13). Tento stav naznačuje aj Kristus v svojom prorockve: „Veru, veru vám hovorím: Prichádza hodina, už je tu, keď mŕtvi počujú hlas Syna Božieho, a tí, čo ho počujú, budú žiť“ (J 5:25). Nakoniec je večný život opísaný ako akt stvorenia, pričom sa veriaci človek stáva novým stvorením v Kristu (2 Kor 5:17). „Staré veci sa pominuli a hľa, nastali nové“ (2 Kor 5:17). „Ten, kto bol stvorený v Kristu Ježiši, má večný život, avšak nie zo skutkov, ale iba cez vieru“ (Ef 2:8-10).

Biblický pohľad na vzkriesenie a večný život osvetľuje problematiku žiaľu pozostalého človeka takýmto spôsobom:

1. privádza nás k poznaniu, že fyzická smrť človeka ešte neznamená koniec jeho existencie,
2. privádza nás k poznaniu, že Kristove vzkriesenie prináša dôsledky pre celé ľudstvo a všetci, s vierou aj bez viery, budú vzkriesení,
3. privádza nás k poznaniu, že i napriek tomu, že všetci budú vzkriesení, nie každý bude participovať na večnom živote s Kristom,
4. privádza nás k poznaniu, že participácia na večnom živote s Kristom sa spája s vierou a znovuzrodením z Boha,
5. privádza nás k poznaniu, že participáciou na večnom živote s Kristom sa dovŕši Boží plán s jeho ľudom – a tí, ktorí sa skrze vieru narodili z Boha budú mať spoločenstvo nielen s Ním, ale aj medzi sebou navzájom.

Biblický pohľad na vzkriesenie a večný život ponúka tieto pastorálne riešenia:

1. pomáha nám pochopiť, že dôsledkom Kristovho vzkriesenia sa človeku ponúka možnosť vzkriesenia k večnému životu,
2. pomáha nám pochopiť, že možnosť vzkriesenia k večnému životu je odpoveďou na potrebu pozostalého človeka mať aj naďalej so svojimi blízkymi reálny vzťah,
3. pomáha nám pochopiť, že možnosť vzkriesenia k večnému životu je odpoveďou na pocity strachu a úzkosti z odlúčenia,
4. pomáha nám pochopiť, že možnosť vzkriesenia k večnému životu je Božím darom a vyžaduje si akt viery a potrebu (ktorá je dôsledkom znovuzrodenia) byť s Bohom v trvalom a blízkom vzťahu.